

रुरु गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ३

संख्या: १

मिति: २०७६/०२/२९(अतिरिक्तांक)

भाग-१

रुरु गाउँपालिका

गुल्मी, ५ नं. प्रदेश

रुरु गाउँपालिकाका समितिहरुको गठन तथा कार्य संचालन नियमावली, २०७६

सम्बत २०७६ को नियमावली नं. १

गाउँसभाबाट पारित मिति : २०७६।०२।२९

रुरु गाउँपालिकाका समितिहरूको गठन तथा कार्य संचालन नियमावली, २०७६

गाउँपालिकाको गाउँ सभाको कार्य प्रणालीलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा २२ बमोजिम गाउँपालिकाको गाउँ सभाले यो नियमावली जारी गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

संक्षिप्त नाम र परिभाषा

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यो नियमावलीको नाम “रुरु गाउँपालिकाका समितिहरूको गठन तथा कार्य सञ्चालन नियमावली २०७६” रहेकोछ ।
- (२) यो नियमावली रुरु गाउँपालिका क्षेत्रभर लागु हुनेछ ।
- (३) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा-
- क. “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ सम्भन्धनु पर्दछ ।
- ख. ‘नियमावली’ भन्नाले रुरु गाउँपालिकाको “रुरु गाउँपालिकाका समितिहरूको गठन तथा कार्य सञ्चालन नियमावली २०७६” सम्भन्धनु पर्दछ ।
- ग. “संयोजक” भन्नाले यस नियमावली बमोजिम गठन भएको समितिको संयोजक सम्भन्धनु पर्दछ ।
- घ. “समिति” भन्नाले यस नियमावली बमोजिम गाउँ सभाले गठन गरेका विषयगत समिति र समितिहरूलाई सम्भन्धनु पर्दछ ।
- ङ. “अध्यक्ष” भन्नाले गाउँपालिका अध्यक्षलाई सम्भन्धनु पर्दछ ।
- च. “सदस्य सचिव” भन्नाले यस नियमावली बमोजिम गठन हुने समितिको सचिवको रुपमा कार्य गर्ने गरी कार्यपालिकाले तोकेको शाखा प्रमुख वा अधिकृत प्रतिनिधीलाई सम्भन्धनु पर्दछ ।
- छ. “तोकिए र तोकिए बमोजिम” भन्नाले गाउँसभा तथा यस नियमावली बमोजिम बनेको कार्यविधिले तोकेको कार्यलाई सम्भन्धनु पर्दछ ।

परिच्छेद - २

विषयगत समिति सम्बन्धि व्यवस्था

३. **विषयगत समिति गठन गर्ने:** (१) गाउँसभाको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन देहाय बमोजिमका विषयगत समिति गठन गरिनेछ ।
- (क) भौतिक पूर्वाधार विकास समिति
- (ख) सामाजिक विकास समिति
- (ग) आर्थिक विकास समिति
- (घ) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति
- (ङ) संस्थागत विकास, क्षमता अभिवृद्धि तथा सुशासन समिति

(च) लेखा समिति

(छ) विधायन समिति

४. **समितिमा सदस्यको चयन:** (१) नियम (३) को उपनियम (१) मा उल्लेखित समिति मध्ये क्रम संख्या (क) देखि (ड) सम्मका विषयगत समितिहरूमा सभाका अध्यक्ष, गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष बाहेकका सदस्यहरूलाई बराबरी हुने गरी समितिमा समावेश गरिनेछ। तर लेखा समितिमा गाउँकार्यपालिकाका सदस्यहरू बाहेकका गाउँसभाका सदस्यहरू मध्येबाट चयन गरिनेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम सभाका सदस्यहरूलाई पहिलो चरणमा आफ्नो रुची र क्षमताका आधारमा आफु समावेश हुन चाहेको समिति छनौट गर्न लगाईनेछ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम सदस्यहरूले छनौट गरेको समितिमा संख्या बराबर नभई धेरै वा थोरै हुनआएमा अध्यक्षले परामर्श गरी सबै समितिमा बराबरी संख्यामा सदस्यलाई जिम्मेवारी दिइनेछ।

(४) नियम (३) को उपनियम (१) मा उल्लेखित विधायन समिति र लेखा समिति गठन गर्दा सभाले गाउँ सभाका सदस्यमध्येबाट सदस्यहरूको रुची, क्षमता र आकांक्षाको मूल्याङ्कन गरी प्रत्येक समितिमा ५ जना रहने गरी समिति गठन गर्नेछ।

५. **समितिको सभापतिको चयन:** (१) नियम ४ बमोजिम गठन भएको समितिको नेतृत्वकर्ताको रूपमा पहिलो बैठकले आफु मध्येबाट १ जनालाई सर्वसम्मत रूपमा संयोजक चयन गर्नुपर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम संयोजकको चयन सर्वसम्मत हुन नसकेमा गाउँ सभाले सम्बन्धित समितिमा रहेका सदस्यहरू मध्येबाट १ जनालाई जिम्मेवारी तोक्नेछ।

परिच्छेद - ३

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था

६. **समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:** (१) नियम (३) को उपनियम (१) बमोजिम गठन हुने भौतिक पूर्वाधार विकास समिति, सामाजिक विकास समिति, आर्थिक विकास समिति, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति र संस्थागत विकास, क्षमता अभिवृद्धि तथा सुशासन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय अनुसार रहनेछ।

(क) श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले उठाएको श्रोतको सिलिङ र मार्गदर्शनको आधारमा आफ्नो क्षेत्र भित्रको वार्षिक नीति, कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गरी एकिकृत योजना तर्जुमा समितिमा पठाउने।

(ख) आफ्नो क्षेत्रभित्रको कानूनको मस्यौदा गरी समितिको अध्यक्ष मार्फत विधायन समितिमा पेश गर्ने।

(ग) विधायन समितिबाट प्राप्त सुझाव सहितको मस्यौदालाई कार्यपालिकामा पेश गरी कार्यपालिकाको स्वीकृती पश्चात अध्यक्ष मार्फत सभामा विधेयक पेश गर्ने।

(घ) आफ्नो क्षेत्र भित्रको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा कार्यपालिकालाई सहयोग एवं समन्वय गर्ने।

(ड) समितिले आवश्यकता र औचित्यको आधारमा आफ्नो कुनै विषयमा स्थलगत अध्ययन एवं अवलोकन गरी आवश्यक सल्लाह, सुझाव, समन्वय एवं निर्देशन दिने।

(च) तोकिए बमोजिमका अन्य कार्यहरू।

७. **विधायन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:** (१) विधायन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (क) विषयगत समितिहरूबाट प्राप्त क्षेत्रगत विधेयकहरूको मस्यौदाहरू अध्ययन गरी आवश्यक सुझाव सहित सम्बन्धित समितिमा फिर्ता गर्ने ।
- (ख) गाउँसभाले जारी गर्नुपर्ने आवश्यक कानूनहरूको अध्ययन गरी मस्यौदा तयार गर्न कार्यपालिकालाई सहयोग गर्ने ।
- (ग) सरोकारवालाहरूलाई गाउँपालिकाले जारी गरेका कानूनहरूको सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- (घ) कानूनको सञ्चार गर्ने ।
- (ङ) तोकिए बमोजिमका अन्य कार्यहरू ।

८. **लेखा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:** (१) लेखा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ ।

- (क) गाउँकार्यपालिकालाई वित्तीय अनुशासन कायम गर्न आवश्यक सल्लाह, समन्वय र निर्देशन दिने ।
- (ख) सार्वजनिक खर्चलाई मितव्यी र पारदर्शिव बनाउन आवश्यक नीति, कानून, कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यपालिका मार्फत सभामा पेश गर्ने ।
- (ग) गाउँपालिकाको वेरुजुको अध्ययन गर्ने, वेरुजु उपर समितिमा छलफल गर्ने, वेरुजु फछ्यौटको लागि कार्यपालिका वा गाउँसभामा सिफारिस गर्ने, वेरुजु फछ्यौटमा कार्यपालिकालाई आवश्यक सहयोग, समन्वय र निर्देशन दिने ।
- (घ) गाउँकार्यपालिका तथा अन्य सार्वजनिक निकायमा वित्तीय अनुशासन कायम गर्न आवश्यक समन्वय, सहजिकरण र निर्देशन दिने ।
- (ङ) तोकिए बमोजिमका अन्य कार्यहरू ।

परिच्छेद - ४

विषयगत समितिको कार्यक्षेत्र

९. **समितिको कार्यक्षेत्र:**

(१) पूर्वाधार विकास समितिको कार्यक्षेत्र देहाय अनुसार हुनेछ ।

- (क) सडक तथा पुल, (ख) सूचना तथा सञ्चार, (ग) सिंचाई, (घ) उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत,
- (ङ) भवन तथा सहरी विकास, (च) वैकल्पिक उर्जा

(२) सामाजिक विकास समितिको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (क) शिक्षा, (ख) स्वास्थ्य, (ग) खानेपानी तथा सरसफाई, (घ) कला संस्कृति प्रवर्द्धन, (ङ) जनसंख्या व्यवस्थापन,
- (च) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण, (छ) लक्षित तथा बहुसरोकारका क्षेत्र (ज) युवा तथा खेलकुद ।

(३) आर्थिक विकास समितिको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (क) कृषि तथा पशु विकास, (ख) सहकारी, (ग) वित्तीय क्षेत्र, (घ) उद्योग तथा वाणिज्य, (ङ) पर्यटन, (च) रोजगारी ।

- (४) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समितिको कार्यक्षेत्र देहाय अनुसार हुनेछ ।
- (क) वन तथा भु-संरक्षण, (ख) फोहोरमैला व्यवस्थापन, (ग) जलाधार संरक्षण, (घ) जलउत्पन्न प्रकोप तथा प्रकोप नियन्त्रण, (ङ) वातारण संरक्षण, (च) जलवायु परिवर्तन, (छ) विपद् व्यवस्थापन, (ज) वारुण यन्त्र संचालन ।
- (५) संस्थागत विकास, क्षमता अभिवृद्धि र सुशासन समिति
- (क) मानव संशाधन विकास, (ख) सामान्य सेवा व्यवस्थापन, (ग) संस्थागत क्षमता विकास, (घ) सुरक्षा व्यवस्थापन, (ङ) स्थानीय तथ्याङ्क व्यवस्थापन तथा अभिलेख व्यवस्थापन, (च) सार्वजनिक सुनुवाई, (छ) सार्वजनिक परिक्षण, (ज) पञ्जिकरण व्यवस्थापन, (झ) अनुसन्धान तथा विकास, (ञ) अन्यत्र वर्गिकरण नभएको कार्य क्षेत्र ।

परिच्छेद ५

समितिको बैठक संचालन, निर्णय प्रकृया र प्रतिवेदन

१०. **समितिको बैठक प्रकृया:** (१) समितिको बैठक आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा बस्न सक्नेछ ।
- (२) समितिको सभापतिले बैठकमा छलफल गर्ने विषय सहित बैठकको आह्वान गर्नेछ ।
- (३) सभापतिको निर्देशानुसार सदस्य सचिवले बैठकमा सदस्यहरुलाई आमन्त्रण गर्नुपर्नेछ ।
११. **समितिको निर्णय प्रकृया:** (१) समितिको बैठकको निर्णय सर्वसम्मतिबाट हुनेछ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिम निर्णयमा सर्वसम्मत हुन नसकेमा सबै सदस्यको धारणा सहितको प्रतिवेदन सभामा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (३) गाउँ सभाले पेश भएको प्रतिवेदन उपर छलफल गरी आवश्यक निर्णय लिन सक्नेछ ।
१२. **वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने :** (१) समितिहरुले आफ्नो वार्षिक प्रतिवेदन गाउँसभामा पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (२) गाउँ सभाले प्रतिवेदन उपर छलफल गरी कार्यान्वयनको लागि गाउँकार्यपालिकामा पठाउनेछ ।
- (३) गाउँ सभाले दिएको प्रतिवेदन र निर्देशन कार्यान्वयन गर्नु कार्यपालिकाको दायित्व हुनेछ ।

परिच्छेद ६

विविध

१३. **आमन्त्रण गर्न सक्ने :** (१) समितिले काम कारवाहीको सन्दर्भमा गाउँकार्यपालिकाको पदाधिकारी, सदस्य एवं सम्बन्धित कर्मचारी वा जिम्मेवार व्यक्तिलाई बैठकमा बोलाउन सक्नेछ ।
- (२) समितिले आफ्नो काम कारवाहीको सन्दर्भमा सम्बन्धित विषयको विज्ञ एवं विशेषज्ञको सेवा लिन सक्नेछ ।
१४. **सदस्य सचिव सम्बन्धी व्यवस्था:** सबै समितिहरुको सचिवको रूपमा कामकाज गर्न सम्बन्धित शाखा प्रमुख वा कार्यपालिकाले तोकेको अधिकृत प्रतिनिधि सदस्य सचिवको रूपमा खटाउनेछ ।
१५. **अन्य समिति गठन गर्न सक्ने:** गाउँसभाले आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा अन्य समिति गठन गर्न सक्नेछ ।
१६. **कार्यविधि बनाउन सक्ने:** समितिले यस नियमको अधिनमा रही समिति संचालन सम्बन्धी कार्यविधि बनाउन सक्नेछ ।
१७. **नियमावलीको संशोधन:** (१) गाउँ सभाले आवश्यकता अनुसार यस नियमावलीको संशोधन गर्न सक्नेछ ।

१८. बचाउ :- (१) यो नियमावली बन्नु अघि गठन भएका समितिहरु यसै नियमावली बमोजिम गठन भएको मानिने छ ।

(२) यो नियमावली बन्नु अघि समितिबाट भएगरेका कामकारवाहीहरु यसै नियमावली बमोजिम भएको मानिनेछ ।

प्रमाणिकरण मिति : २०७६।०२।२९

आज्ञाले

चेतनाथ गिरी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत